

ЗАКОН за държавните такси

Обн., Изв., бр. 104 от 28.12.1951 г., в сила от 1.01.1952 г., доп., бр. 89 от 6.11.1959 г., в сила от 1.01.1960 г., изм., бр. 21 от 11.03.1960 г., доп., ДВ, бр. 53 от 6.07.1973 г., бр. 87 от 13.12.1974 г., в сила от 1.12.1974 г., изм., бр. 21 от 14.03.1975 г., бр. 21 от 13.03.1990 г., изм. и доп., бр. 55 от 12.07.1991 г., доп., бр. 100 от 10.12.1992 г., бр. 69 от 4.08.1995 г., бр. 87 от 29.09.1995 г., бр. 37 от 30.04.1996 г., изм. и доп., бр. 100 от 22.11.1996 г., изм., бр. 104 от 6.12.1996 г., в сила от 7.01.1997 г., бр. 82 от 19.09.1997 г., доп., бр. 86 от 30.09.1997 г., в сила от 1.01.1998 г., бр. 133 от 11.11.1998 г., изм., бр. 81 от 14.09.1999 г., в сила от 15.12.1999 г., доп., бр. 97 от 28.11.2000 г., в сила от 1.01.2002 г., изм. и доп., бр. 62 от 25.06.2002 г., изм., бр. 63 от 28.06.2002 г., доп., бр. 90 от 24.09.2002 г., в сила от 24.09.2002 г., бр. 84 от 23.09.2003 г., изм., бр. 86 от 30.09.2003 г., доп., бр. 24 от 23.03.2004 г., изм., бр. 36 от 30.04.2004 г., в сила от 31.07.2004 г., бр. 37 от 4.05.2004 г., в сила от 4.08.2004 г., бр. 43 от 20.05.2005 г., в сила от 1.09.2005 г., доп., бр. 18 от 28.02.2006 г., изм., бр. 33 от 21.04.2006 г., доп., бр. 43 от 29.04.2008 г., изм., бр. 74 от 15.09.2009 г., в сила от 15.09.2009 г., бр. 82 от 16.10.2009 г., доп., бр. 55 от 19.07.2011 г., изм. и доп., бр. 99 от 16.12.2011 г., в сила от 1.01.2012 г., изм., бр. 68 от 2.08.2013 г., в сила от 2.08.2013 г., бр. 53 от 27.06.2014 г., доп., бр. 85 от 24.10.2017 г., изм., бр. 17 от 23.02.2018 г., доп., бр. 104 от 8.12.2020 г., бр. 16 от 23.02.2021 г., изм., бр. 20 от 9.03.2021 г.

І. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1991 г., бр. 100 от 1996 г.) Държавните такси се събират от органите на съдебната власт, от другите държавни органи и бюджетни организации в размери, определени с тарифи, одобрени от Министерския съвет, и постъпват в държавния бюджет, освен ако със закон е предвидено друго.

Министерският съвет може да определя държавните такси във валута, когато те се събират в чужбина или от чуждестранни лица при преминаване на българската граница.

Чл. 2. (Ал. 1, изм. и доп. - ДВ, бр. 99 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) Държавните такси са прости и пропорционални. Те се заплащат в брой или безкасово по съответната сметка. Държавните такси могат да се плащат чрез държавни таксови марки само ако това е изрично предвидено в нормативен акт. Министърът на финансите определя със заповед реда за унищожаване на държавните таксови марки.

(Ал. 2, изм. - ДВ, бр. 55 от 1991 г., бр. 82 от 1997 г., доп., бр. 62 от 2002 г.) Пропорционалните такси се определят върху цената на документа или услугата. Когато цената не е указана, таксата се определя върху пазарната цена. Простите такси се определят въз основа на необходимите материално-технически и административни разходи по предоставяне на услугата.

(Ал. 3, нова - ДВ, бр. 53 от 1973 г., изм., бр. 21 от 1975 г., бр. 21 от 1990 г., доп., бр. 37 от 1996 г., отм., бр. 104 от 1996 г.).

(Ал. 4, нова - ДВ, бр. 53 от 1973 г., изм., бр. 21 от 1975 г., отм., бр. 104 от 1996 г.).

(Ал. 5, нова - ДВ, бр. 87 от 1974 г., отм., бр. 55 от 1991 г.).

(Ал. 6, нова - ДВ, бр. 87 от 1974 г., отм., бр. 55 от 1991 г.).

Чл. 3. (Ал. 1, изм. - ДВ, бр. 100 от 1996 г., бр. 62 от 2002 г.) Държавната такса се заплаща при предявяване на искането за извършване на действието и/или при издаване на документа, за който се плаща такса, така както е указано в тарифата.

Доплащането на таксата за документи, в които цената е установена по-късно, се извършва в 14-дневен срок от установяването ѝ.

Чл. 4. Държавни такси се заплащат:

- а) (изм. - ДВ, бр. 62 от 2002 г., доп., бр. 85 от 2017 г.) за искиви молби, за граждански искиве, по наказателни дела, по насрещни искиве, по искиве за бракоразводи, жалби, молби за отмяна, молби за осиновяване, за регистрация на сдружения и фондации, по наказателни дела от частен характер и за други услуги, давани от съдилищата, за искиви молби и жалби по производства по дела, свързани с предоставянето на държавни помощи, и за нарушения на българското законодателство и правото на Европейския съюз при предоставяне на държавни помощи или минимални помощи;
- б) (отм. - ДВ, бр. 100 от 1996 г.);
- в) (изм. - ДВ, бр. 55 от 1991 г., бр. 104 от 1996 г., бр. 36 от 2004 г., бр. 43 от 2005 г.) за извършване на действия и услуги от държавни съдебни изпълнители и от службите по вписванията;
- г) за извършване преводи на документи и книжа от чужд език на български и обратно;
- д) (изм. - ДВ, бр. 62 от 2002 г., бр. 82 от 2009 г.) за издаване и подмяна на български лични документи, за даване разни визи на паспорти и корабни патенти, за издаване пасавани и разрешителни за пребиваване в страната;
- е) за молбите и удостоверенията за придобиване и възстановяване на българско гражданство, за разрешаване за придобиване на чуждо гражданство, както и молбите, подавани до съвета по гражданството;
- ж) (изм. - ДВ, бр. 55 от 1991 г., бр. 62 от 2002 г., бр. 53 от 2014 г.) за извършване на действия или издаване на документи във връзка с пожарната и аварийната безопасност;
- з) (отм. - ДВ, бр. 62 от 2002 г.);
- и) (изм. - Изв., бр. 21 от 1960 г., ДВ, бр. 62 от 2002 г.) за регистриране на лица, които извършват сделки като обменно бюро, или на лица, осъществяващи дейности по занятие, свързани с добив, преработка и сделки с благородни метали и скъпоценни камъни;
- к) (изм. - ДВ, бр. 62 от 2002 г.) за изпити за добиване право на управление на пътни превозни средства и за регистриране на промени в ползуването от същите;
- л) (изм. - ДВ, бр. 81 от 1999 г.) за издаване на патенти за изобретения и полезни модели, за издаване на сертификати за нови сортове растения и породи животни, за регистрация, подновяване, прехвърляне и други на марки и промишлен дизайн, за регистрация и други на географски означения и топологии на интегрални схеми;
- м) (изм. - ДВ, бр. 100 от 1996 г., бр. 62 от 2002 г.) за разглеждане и издаване на разрешения и за осъществяване на действия по финансов контрол при отпечатването на ценни книжа, формуляри и бланки под отчет;
- н) (нова - ДВ, бр. 55 от 1991 г., изм., бр. 100 от 1996 г.) за участие в конкурси в държавни учреждения, за издаване на разрешения и за преписи от документи в тези учреждения;
- о) (предишна буква "н" - ДВ, бр. 55 от 1991 г.) за искания до държавни учреждения да извършат действия и услуги и за издаване на документи и дубликати;
- п) (нова - ДВ, бр. 62 от 2002 г.) за проверка и маркиране на златни и сребърни изделия и за количествено определяне на злато и сребро в изделия от благородни метали.

Чл. 4а. (Нов - ДВ, бр. 53 от 1973 г., предишен чл. 5а, изм., бр. 55 от 1991 г., бр. 100 от 1996 г.) (Ал. 1, доп. - ДВ, бр. 87 от 1974 г., отм., бр. 62 от 2002 г.).
(Ал. 2, отм. - ДВ, бр. 104 от 1996 г.).

Чл. 4б. (Нов - ДВ, бр. 62 от 2002 г.) Недължимо платени такси се връщат по искане на заинтересованата страна.

II. ОСВОБОЖДАВАНЕ ОТ ДЪРЖАВНИ ТАКСИ

Чл. 5. Освобождават се от заплащане на държавни такси:

- а) (изм. - ДВ, бр. 55 от 1991 г., бр. 100 от 1996 г.) молбите, подавани до Народното събрание, до Президента на републиката и до Министерския съвет;

- б) (изм. - ДВ, бр. 62 от 2002 г.) документите и книгата по трудовата дейност на работниците и служителите по законите за защита на труда и разпоредбите, издавани по тяхното приложение, както и трудовите договори - индивидуални и колективни;
- в) ищците - работници и служители - по искове за изработена заплата и надница, а така също и по други искове, произтичащи от трудовите договори;
- г) ищците - членове на трудово-производителни занаятчийски кооперации - по искове за възнаграждение за работа в същите кооперации;
- д) (отм. - ДВ, бр. 62 от 2002 г.);
- е) ищците - по искове за възнаграждения, произтичащи от права на изобретения;
- ж) ищците - по искове за издръжка;
- з) регистрация на актове за раждане, смърт и осиновяване и първоначалните свидетелства за регистрация на актове за гражданско състояние;
- и) (отм. - ДВ, бр. 55 от 1991 г.);
- к) (изм. - ДВ, бр. 55 от 1991 г.) всички документи и книга: по наказателни дела от общ характер; по дела за издръжка; по дела за настойничество; по дела за установяване на произход; книгата и документите по определяне и даване помощ на многодетни майки; по обществено подпомагане; по социално-правна охрана на малолетни; по придобиване право на пенсия; по учредяване, регистрация и други промени на кооперации;
- л) книгата и документите във връзка с дейността на взаимноспомогателните каси;
- м) (нова - Изв., бр. 89 от 1959 г., изм., бр. 21 от 1960 г., доп., ДВ, бр. 55 от 1991 г., изм., бр. 62 от 2002 г., бр. 74 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г., бр. 68 от 2013 г., в сила от 2.08.2013 г.) всички видове молби, заявления, именници, свидетелства и удостоверения за образование и за завършване на квалификационни курсове, както и каквито и да е други свидетелства, удостоверения и дубликати от тях, които се издават от учебните и учебно-възпитателните заведения за получаване на основно и средно образование и от Министерството на образованието и науката;
- н) (нова - ДВ, бр. 55 от 1991 г.) чуждите граждани, приети по силата на междудържавните договори и спогодби за участие в конкурси за обучение в държавните висши и полувисши учебни заведения;
- о) (нова - ДВ, бр. 55 от 1991 г., изм., бр. 100 от 1996 г., бр. 17 от 2018 г.) лицата с увреждания, бременните и майките с деца до 6-годишна възраст, сираците, в случаите на прехвърляне от едно учебно заведение в друго, от една специалност или форма на обучение в друга по здравословни причини, установени със заключение на медицинска комисия;
- п) (нова - ДВ, бр. 87 от 1995 г.) Българският Червен кръст;
- р) (нова - ДВ, бр. 90 от 2002 г.) молбите за вписване на училищни настоятелства в регистъра на окръжния съд;
- с) (нова - ДВ, бр. 84 от 2003 г.) случаите, предвидени в международни договори, които са в сила за Република България;
- т) (нова - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) страните по производствата по чл. 14б от Закона за социално подпомагане;
- у) (нова - ДВ, бр. 55 от 2011 г.) документите за самоличност по чл. 26, ал. 3 и чл. 30, ал. 2 от Закона за екстрадицията и Европейската заповед за арест.

III. ОТГОВОРНОСТИ

Чл. 6. Отговорните частни и длъжностни лица за неплатени по тяхна вина такси или платени в по-малко се задължават да платят същите и се наказват с глоба до троен размер.

Чл. 7. (Изм. - ДВ, бр. 62 от 2002 г.) (Ал. 1, изм. - ДВ, бр. 33 от 2006 г.) Контролът по правилното определяне и събирането на таксите се провежда от ръководителите на съответните държавни органи и бюджетни организации и съдилищата. Финансовите органи

и органите на Агенцията за държавна финансова инспекция извършват ревизии по правилното определяне и внасяне на държавните такси.

(Ал. 2, изм. - ДВ, бр. 55 от 1991 г.) Нарушенията се констатира с акт. На нарушителя се дава 7-дневен срок за възражения и представяне на доказателства. При неоснователни възражения се издава постановление от съответния ръководител на служба, което подлежи на обжалване по съответния ред на Закона за административните нарушения и наказания.

В случай, че нарушителят внесе таксата преди издаване на постановлението, глобата се събира с намаление 50 %.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА **(Нова - ДВ, бр. 100 от 1996 г.)**

§ 1. (Нов - ДВ, бр. 100 от 1996 г., изм., бр. 62 от 2002 г., бр. 37 от 2004 г.) "Чуждестранни лица" по смисъла на този закон са лицата по § 1, т. 1 от Закона за насърчаване на инвестициите.

ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ **(Загл. изм. - ДВ, бр. 100 от 1996 г.)**

§ 2. (Доп. - ДВ, бр. 100 от 1992 г., бр. 69 от 1995 г., предишен чл. 8, бр. 100 от 1996 г., доп., бр. 86 от 1997 г., бр. 133 от 1998 г., бр. 97 от 2000 г., изм., бр. 63 от 2002 г., бр. 86 от 2003 г., доп., бр. 24 от 2004 г., бр. 43 от 2008 г., бр. 104 от 2020 г., бр. 16 от 2021 г., изм., бр. 20 от 2021 г.) Този закон не засяга таксите, събирани от митниците, банките, пощите, телеграфите и телефоните и държавните предприятия, както и таксите, събирани по чл. 120, ал. 1 от Закона за гражданското въздухоплаване, Закона за опазване на околната среда, Закона за железопътния транспорт, Закона за пътищата, Закона за безопасно използване на ядрената енергия, Закона за управление на отпадъците, Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България, Закона за защитените територии и Закона за електронните съобщения. Размерът на таксите, събирани от държавните предприятия, с изключение на пристанищните такси по Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България, се определя по тарифи, утвърдени от Министерския съвет.

§ 3. (Предишен чл. 9 - ДВ, бр. 100 от 1996 г.) Този закон отменя съдебните, канцеларските и други мита, такси и берии, събирани по следните закони:

- 1) Чл. чл. 27, 28, 29 и 30 от Закона за нотариата;
- 2) Чл. чл. 12, 13, 14 и 15 от Закона за съдиите-изпълнители;
- 3) Чл. 27 от Закона за държавния арбитраж;
- 4) Чл. чл. 21 и 22 от Закона за българското гражданство;
- 5) Чл. 55, точки 9, 11 и 12 от Закона за противопожарната защита;
- 6) Чл. чл. 1, 2, 6 и 8 от Закона за учебната, пансионна и изпитна такси в Института за детски учителки и в Института за първоначални учители;
- 7) Наредбата-закон за изменение на буква "б" към чл. 4 от Закона за фонд "Лечебни сгради";
- 8) Чл. чл. 4, 15 и 18 от Закона за лова;
- 9) Чл. 25 от Закона за мерките и измерителните уреди;
- 10) Всички закони и текстове, които му противоречат.

Този закон влиза в сила от 1 януари 1992 г.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение
на Гражданския процесуален кодекс
(ДВ, бр. 84 от 2003 г.)

.....

§ 18. Законът влиза в сила от деня на обнародването в "Държавен вестник" на Европейската конвенция за признаване и изпълнение на решения за упражняване на родителски права и възстановяване упражняването на родителските права от 1980 г., съответно на Хагската конвенция за гражданските аспекти на международното отвлечение на деца от 1980 г., с изключение на § 2, 3, 4, 5, § 8 - в частта относно чл. 423а, ал. 1, § 12, 15, 16 и 17, а § 10 влиза в сила от деня на влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс (ДВ, бр. 105 от 2002 г.).